

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОСОБЛИВОСТЕЙ ДОСУДОВОГО ВРЕГУЛЮВАННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ СПОРІВ В УКРАЇНІ

Антоненко Ігор Олександрович,
здобувач 3 курсу
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 073 Менеджмент
Київського національного університету технологій та дизайну

Білякова Яна Валентинівна,
здобувачка 4 курсу
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 081 Право
Київського національного університету технологій та дизайну

Дем'яненко Валерія Ігорівна,
здобувачка 3 курсу
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 073 Менеджмент (Туристичний бізнес)
Київського національного університету технологій та дизайну

Черепньов Данило Сергійович,
здобувач 4 курсу
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 081 Право
Київського національного університету технологій та дизайну

Чирва Анжеліка Михайлівна,
здобувачка 4 курсу
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 081 Право
Київського національного університету технологій та дизайну

Науковий керівник:
Дем'янчук Юрій Вікторович,
доктор юридичних наук, доцент,
професор кафедри приватного та публічного права
Навчально-наукового інституту права та сучасних технологій
Київського національного університету технологій та дизайну

Вступ. На сьогоднішній день через господарські суди України проходить безліч справ із метою безпосереднього вирішення конфлікту та відстоювання

законних інтересів осіб, права яких були порушені [1]. Через велику кількість судових позовів господарські суди неодноразово стикаються з великим навантаженням, тому ми можемо вважати досудове врегулювання господарських спорів позитивним аспектом для врегулювання справ, адже Сторони конфлікту приходять до вирішення безпосередньо до звернення у господарський суд [5]. Відповідно до статті 19 Господарського процесуального кодексу України (далі – ГПК України) Сторони вживають заходів для досудового врегулювання спору за домовленістю між собою або у випадках, коли такі заходи є обов'язковими згідно із Законодавством України [2].

Виклад основного матеріалу. Узагалі поняття досудове врегулювання господарських спорів у господарському процесуальному праві, так як кожен вчений розуміє по своєму цей термін. Відповідно до статті 5 ГПК України – Сторони застосовують заходи досудового врегулювання господарських спорів за домовленістю між собою [2]. У ГПК України зазначається, що досудове врегулювання спорів являє собою систему заходів, що здійснюються організаціями, іншими суб'єктами господарювання, майнові права яких порушено, з метою безпосереднього вирішення конфлікту до звернення у господарський суд України [2]. Законом України „Про внесення змін до Конституції України” від 02 червня 2016 року № 1401 спонукає до вирішення справ саме досудовим врегулюванням, адже з господарських судів знімається навантаження дрібних господарських спорів та допомагає Сторонам конфлікту заощадити на судових витратах.

Свою увагу дослідженню приділили такі науковці, а саме: Балюк І. А., Зуєва Л. Є., Резнікова В. В., Ждан М. Б.

Згідно із нормативно правовими актами ГПК України досудове врегулювання господарських спорів – це визначена законом сукупність дій, спрямованих на вирішення господарського спору без звернення до господарських судів, у тому числі: пред'явлення позову та отримання відповіді, якщо законом передбачено обов'язковість застосування досудового врегулювання спору [2]. Винятком є досудове врегулювання господарських спорів, що виникають під час укладання, зміни та розірвання господарських договорів, спорів у яких досудове врегулювання здійснюється у формі, відмінній від пред'явлення Претензій. Залежно від отриманих відповідей спір вважається вирішеним або, якщо учасники не змогли вирішити спір самостійно, вони можуть звернутися до господарського суду. Досудове врегулювання господарських спорів згідно статті 19 ГПК України може застосовуватися за взаємною згодою сторін, тобто з використанням наданих прав як найшвидшого, найпростішого та економічно ефективного способу усунення конфліктних ситуацій у господарських відносинах та реалізації господарського правопорядку [2].

Досудове врегулювання господарських спорів як правило застосовується після пред'явлення Претензій одним конгресменом іншому для вирішення непорозумінь. Згідно статі 6 ГПК України підприємства та організації, чії права та законні інтереси були порушені, з метою безпосереднього врегулювання

спору з порушником цих прав повинні звернутися до нього з письмовою Претензією [2]. Оскільки для багатьох категорій справ не визначено їх досудовий порядок, у законодавстві відсутні імперативні норми щодо загальних строків подання позовів. Як зазначалося раніше, пред'явлення позову є суб'єктивним правом, а не обов'язком суб'єкта господарювання. Проте зацікавленість у беззбитковому управлінні спонукає підприємства та організації, а також підприємців – фізичних осіб пред'являти до боржників вимоги, розраховані таким чином, щоб вони мали змогу подати позов до відповідача в межах строку позовної давності до господарських судів, якщо Претензії не будуть виплачені протягом заявлених умов [3].

У Претензії повинно бути зазначено найменування підприємства разом із поштовою адресою, дата та номер Претензії, обставини, із приводу яких було надіслано дану Претензію та докази, що підтверджують дані обставини. Також до Претензії повинні бути додані пакет документів, платіжні реквізити та вимоги заявника. У частині шостій статті 222 ГПК України зазначено, що результати розгляду Претензії заявник має бути проінформований письмово [2]. Відповідь на Претензію підписується поважною особою або представником одержувача Претензій та надсилається заявником рекомендованим або цінним листом. Якщо обидві Сторони змогли знайти компроміс і відповіді та дії на надіслані Претензії задовольняють обидві Сторони, то цей спір доцільно вважати врегульованим без подання справи до господарського суду України. Таке добровільне задоволення Претензійних вимог забезпечує найбільш швидке відновлення порушених прав кредитора [4]. Саме такою визначеною сукупністю дій відбувається досудове врегулювання господарських спорів.

Висновок. Таким чином, за результатами аналізу норм чинного Законодавства України, на основі вищевказаного можна дійти висновку, що метою досудового врегулювання господарських спорів є найбільш швидке та зручне вирішення конфлікту між Сторонами спору, а також позбавляє боржника додаткових витрат на судові видатки. Таким чином, зменшується навантаження на господарські суди України й усувається негативний вплив на господарську сферу з боку контрагентів. Досвід такої практики є дуже важливим, оскільки розвиток такого напрямку дає можливість суб'єктам господарської діяльності самостійно вирішувати конфлікти безпосередньо до звернення в господарський суд України.

Список літератури:

1. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV. Дата оновлення: 19.08.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 16.12.2022).
2. Господарський процесуальний кодекс України: Закон України від 06.11.1991 № 1798-XII. Дата оновлення: 06.11.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text> (дата звернення: 16.12.2022).

3. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18.03.2004 № 1618-IV. Дата оновлення: 06.11.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text> (дата звернення: 16.12.2022).

4. Дем'янчук Ю. В., Суббот А. І., Годяк А. І. Науково-практичний коментар до Глави 12 Кодексу України про адміністративні правопорушення (Адміністративні правопорушення в галузі торгівлі, громадського харчування, сфері послуг, у галузі фінансів і підприємницькій діяльності). Київ: Юрінком Інтер, 2020. 792 с.

5. Demianchuk Yu., Savchenko L., Subbot A. Influence of corruption on the economic development of Ukraine in terms of reformation: a retrospective analysis. *Baltic Journal of Economic Studies*. Riga: Publishing House „Baltija Publishing”, 2018. Vol. 4, № 3 June. P. 276–282.